

Міністерство освіти і науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

НАУКОВИЙ
ПОТЕНЦІАЛ
ДОСЛІДНИКА:
ФІЛОЛОГІЧНІ ТА
МЕТОДИЧНІ
ПОШУКИ

2024

Збірник наукових праць
викладачів і студентів
Випуск XII

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА**

**НАУКОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДОСЛІДНИКА:
ФІЛОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПОШУКИ**

Збірник наукових праць викладачів і студентів

ВИПУСК XII

**ГЛУХІВ
2024**

УДК: 811 (082), 372, 378
Н 34

Рекомендовано вченою радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (протокол № 10 від 27 березня 2024 р.)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Йовенко Л. І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бикова Т. В. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури Українського державного університету імені М. П. Драгоманова.

Н 34 Науковий потенціал дослідника: філологічні та методичні пошуки : зб. наукових праць викладачів і студентів. Вип. XII. / за заг. ред. Н. В. Гоголь. Глухів : Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2024. 406 с.

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів.

Збірник містить статті, у яких викладені результати науково-дослідних робіт, теоретичних і експериментальних досліджень з актуальних питань лінгвістики, літературознавства, лінгвоукраїнознавства, методик навчання мов і літератур. У випуску подано матеріали наукових конференцій, семінарів, результати роботи наукових гуртків і проблемних груп.

© Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Гоголь Наталія Валеріївна – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Заступник головного редактора:

Медвідь Наталія Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Відповідальний за комплектацію та випуск збірника:

Клейменова Тетяна В'ячеславівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

ЧЛЕНИ РЕДКОЛЕГІЇ:

Новиков Анатолій Олександрович – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Кабиш Марина Юріївна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Кузнецова Галина Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Лучкіна-Загородня Любов Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Марсєв Дмитро Анатолійович – кандидат філологічних наук, доцент, керівник навчально-методичного відділу (забезпечення міжнародної та проєктної діяльності) Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Гричаник Наталія Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Чайка Олена Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та методики викладання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МОВИ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ПАРАДИГМ

Бортун К. СПОНУКАННЯ В ТРАДИЦІЙНІЙ ГРАМАТИЦІ: СТАТУС, ФУНКЦІЯ	9
Маркотенко Т. НАГОЛОШУВАННЯ СКЛАДНИХ ПРИСЛІВНИКІВ	14
Медвідь Н. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАРОУКРАЇНСЬКОГО ТЕМУ	18
Федоров І. ЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	24
Юрчишин Т. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ МОЛОДІЖНОЇ ГОВІРКИ У ФУНКЦІОНАЛЬНОМУ АСПЕКТІ	29
Ладияк Н., Компанієць В. ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ КАТЕГОРІЇ ОПТАТИВНОСТІ У МОВОТВОРЧОСТІ ТОДОСЯ ОСЬМАЧКИ	34
Скарбенчук Т., Бикова Т. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПИСЬМА ВІТАЛІЯ ЗАПЕКИ	39
Струтинська А., Бикова Т. ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У РОМАНІ АНДРІЯ КОКОТЮХИ «ДОВГА КОМЕНДАНТСЬКА ГОДИНА»	44
Горобець Р. КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІЇ ПРОСТИХ УСКЛАДНЕНИХ РЕЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОЗИ ДЛЯ ДІТЕЙ)	48
Бабко Н. ДЕФІНІЦІЯ «КОНЦЕПТ» У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	55
Гудима А. ДИФЕРЕНЦІЙНІ ОЗНАКИ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ	60
Митько В., Чечель Н. МОВНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА» (НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ ЗМІ)	64
Польова Ю. ВІДОБРАЖЕННЯ МЕНТАЛІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У ФРАЗЕОЛОГІЗМАХ	69
Скрипка Д. СЛОВОТВІРНІ МОДЕЛІ ОКАЗІОНАЛІЗМІВ У МОВІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ	74
Турко Н. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕВФЕМІЗМІВ У ТЕКСТАХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ	81
Федоренко О. НАУМІВСЬКА ДІАЛЕКТНА МІКРОСИСТЕМА: ФОНЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	85
РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	

Грона Н. АРХЕТИПНІ ОБРАЗИ В ОПОВІДАННІ О. ДОВЖЕНКА «МАТИ»: ЗМІСТ, ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ	90
Зелененька І., Буга Т. ОБРАЗ КОЗАКА МАМАЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ: ВІД РОМАНТИЗМУ ДО МЕТАМОДЕРНУ	96
Корнєєва Л. «ВБИВЦІ КВІТКОВОЇ ПОВНІ»: СЕНС НАЗВИ КНИГИ ТА ФІЛЬМУ	102
Новиков А. КИЇВСЬКІ КОНСТАНТИ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА	108
Сидоріна О. ВІРА У ВЛАСНІ СИЛИ (ЗА РОМАНОМ В. ТЕРЕНА «ВОРОЖІННЯ НА ЯГНЯТКУ»)	115
Хоменко Г., Сасенко А. КОНОТОПСЬКА ЛІТЕРАТУРНА СТУДІЯ «ДЖЕРЕЛА»	119
Бикова О. ГЕНЕЗА ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ФЕНТЕЗІЙНОГО ЖАНРУ У СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ	125
Горбенко Н. ОСОБЛИВОСТІ ЛІРИЧНИХ ІНТОНАЦІЙ У ТИЛУ (НА ПРИКЛАДІ ПОЕЗІЇ ІРИНИ ЗЕЛЕНЕНЬКОЇ)	131
Горобій Л. ОБРАЗ ЖІНКИ-МАТЕРІ В ПОЕМІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА «НАЙМИЧКА»	137
Гуменюк К. ОБРАЗ ЖІНКИ-ПЕРЕМОЖНИЦІ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОВОЄННІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТОЛІТТЯ	142
Дев'ятко О. РЕАЛІСТИЧНА Й МОДЕРНІСТСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛІ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ	148
Дерев'янюк А. ПОСТМОДЕРНИЙ ДИСКУРС ПРОЗИ О. ЗАБУЖКО	153
Дика С. ТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ТВОРЧОСТІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ	159
Дубова С. САКРАЛІЗАЦІЯ ІСТОРІЇ В ПОЕЗІЇ ІРИНИ ЗЕЛЕНЕНЬКОЇ	164
Засць А. МОТИВ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОЕТА В ЛІРИЦІ В. СИМОНЕНКА	170
Кара А. ОБРАЗ ЛОНДОНА У ТВОРІ Ч. ДІККЕНСА «РІЗДВЯНА ПІСНЯ В ПРОЗІ»	175
Кондратюк В. СИМВОЛІЧНИЙ ЗМІСТ СУЧАСНОЇ МЕТАМОДЕРНІСТСЬКОЇ ПОЕЗІЇ (НА ПРИКЛАДІ ВІРШІВ ІРИНИ ЗЕЛЕНЕНЬКОЇ)	179
Котельницька Є. ДРАМАТУРГІЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТЕАТРІ ХХІ СТОЛІТТЯ	186
Маценко С. ЯПОНСЬКИЙ ТЕАТР КАБУКІ: РІЗНОВЕКТОРНІ АСПЕКТИ ВИРАЖЕННЯ	191
Москаленко А. КОЗАКОЦЕНТРИЗМ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ Т. ШЕВЧЕНКА	196

Мочалова О. МОТИВИ ТА ОБРАЗИ ЛІРИКИ С. ЖАДАНА	202
Оголь А. ВНУТРІШНІЙ ДІАЛОГ ЯК СВІТОГЛЯДНА ОСНОВА ЗБІРКИ «ВІРШІ З ВІЙНИ» БОРИСА ГУМЕНЮКА	208
Прокопенко М. РОЛЬ МИХАЙЛА СТАРИЦЬКОГО У СТАНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ПРОФЕСІЙНОГО ТЕАТРУ	213
Скобенко А. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	218
Смотрицька О. ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВО І. НЕЧУЯ- ЛЕВИЦЬКОГО У ПОВІСТІ «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»	222
Троша В. ВІДОБРАЖЕННЯ ІСТОРИЧНОГО МИНУЛОГО УКРАЇНИ В ЩОДЕННИКОВИХ ЗАПИСАХ О. ДОВЖЕНКА	228
Умен Д. МОТИВ СВОБОДИ У ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА	233
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ І ЗАВДАНЬ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ВИМОГ	
Беценко Т. ПОЕТИЧНА МОВА – ДЖЕРЕЛО ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ	237
Веретюк Т. ДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ЛЕПБУК НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	244
Жила С. ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕТОДУ РОЛЬОВОЇ ГРИ В НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	251
Мордовцева Н., Федоренко М. ПОНЯТТЯ «ТЕКСТ» У ЛІНГВОМЕТОДИЧНИХ СТУДІЯХ	262
Солошенко-Задніпровська Н. СУЧАСНІ МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО УСНОГО МОВЛЕННЯ	267
Цінько С. ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ МИХАЙЛА СТЕЛЬМАХА В КОНТЕКСТІ ВІЧНИХ ЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ	274
Четверик В. ДО ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЕЛЕМЕНТІВ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗВО: МЕТА ТА ЗМІСТ	278
Якубовська М., Даньшова В. ДИСКУРС СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНОГО КАНОНУ: ТВОРЕННЯ Я- ДУХОВНОГО ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	284
Білевщук Н. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	290
Гордієнко С. АНГЛОМОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОГО	293

СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІВ

Копестинський Т. EMPOWERING TERRITORIAL GOVERNANCE: A COMPELLING CASE FOR ENGLISH PROFICIENCY AMONG PUBLIC OFFICIALS IN LOCAL COMMUNITIES	297
Гармата М. ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	300
Грибович С. КУРСИ ЗА ВИБОРОМ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ	305
Журавель А. ІГРОВІ ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	311
Журавльова М. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У КУРСІ ВИВЧЕННЯ МОВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН	317
Золотарьова Л. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5-6-Х КЛАСАХ	322
Кашуба А. ВИВЧЕННЯ МОВИ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ	329
Коцаревська Д. ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ У ШКОЛІ «КАЗКИ ПРО КАЛИНОВУ СОПІЛКУ» О. ЗАБУЖКО	335
Кухарева І. ВПЛИВ ТВОРІВ ВСЕВОЛОДА НЕСТАЙКА НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	342
Лазебна С. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ В УЧНІВ 7-Х КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	346
Маслова М. ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТНИХ ЦІННОСТЕЙ ЄС У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	353
Мелащенко Х. МЕМИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ПРАКТИК	358
Плахова А. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ФОНЕТИКИ У 5 КЛАСІ	362
Рева Л. КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ УЧНЯМИ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	368
Селюк Я. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МОРФОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИСЛІВНИКА	375
Хоменко Н. ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	380

Шемчук Д. ЧАРІВНА КАЗКА У ШКОЛІ: ДО ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ	385
Щербаков В. КУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ – АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА ЛІНГВОДИДАКТИКИ	394
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	399